

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN en
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wat betreft het uurloon en de kilometervergoeding voor de tolken Gebarentaal en schrijftolken

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting:

Met dit ontwerp van besluit verhogen we het uurloon en de kilometervergoeding van de tolken Gebarentaal en schrijftolken in welzijn- en onderwijssituaties gefaseerd over drie kalenderjaren. Het doel is tolken te motiveren om de stap van bijberoep naar hoofdberoep te zetten met het oog op een voldoende beschikbaarheid van tolken in welzijn- en onderwijssituaties. Met deze aanpassing wordt een verschil in verloning tussen enerzijds de tolken in welzijn- en onderwijssituaties en anderzijds tolken in andere domeinen, regio's en landen verkleind en het verschil tussen tolken Gebarentaal en schrijftolken weggewerkt.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

BELEIDSVELD: Personen met een beperking

BELEIDSDOELSTELLING: Ondersteuning van doven en slechthorenden om deelname aan het maatschappelijk leven mogelijk te maken.

BELEIDSDOMEIN: Onderwijs en Vorming

BELEIDSVELD: Ondersteuning van het onderwijsveld

BELEIDSDOELSTELLING: Ondersteuning van dove en slechthorende leerlingen in het gewoon basis-, secundair-, hoger- en volwassenenonderwijs

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr 2022/61 van 1 maart 2022.

Dit ontwerp van besluit werd op 17 juni 2022 een eerste keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State.

De Raad van State heeft bij nota van 23 juni 2022 meegedeeld dat gelet op het grote aantal adviesaanvragen dat de eerste vakantiekamer van de afdeling Wetgeving dient te verwerken, het niet mogelijk is om advies te geven over dit ontwerp.

Om die reden werd, bij het verstrijken van de termijn, de adviesaanvraag onttrokken aan de afdeling Wetgeving en van de rol afgevoerd. Het besluit werd daarom aangepast. Verder zijn er geen wijzigingen aan het ontwerp van besluit.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Aanleiding

Het Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw (CAB), de Beroepsvereniging Tolken Vlaamse Gebarentaal (BVGT) en de Vlaamse Schrijftolken Vereniging (VSV) signaleren dat de situatie van de doventolken in Vlaanderen precair is, in die zin dat er een nijpend tekort is aan actieve tolken. Voor de realisatie van kwaliteitsvolle tolkondersteuning zijn voldoende en professionele tolken nodig. De oplossing om meer tolken te vinden, ligt in de activering van meer tolken vanuit bijberoep naar hoofdberoep.

Binnen de Vlaamse overheid werden door de drie beleidsdomeinen Welzijn, Onderwijs en Werk gezamenlijke regels uitgewerkt voor tolkondersteuning in onderwijs-, werk- en privésituaties. Voor Welzijn en Onderwijs liggen deze regels vast in het overkoepelend BVR voor Onderwijs en Welzijn van 15/01/2016.

2. Omschrijving van de problematiek

Voor de realisatie van kwaliteitsvolle tolkondersteuning zijn voldoende en professionele tolken nodig. De eenzijdige verhoging van het theoretisch aantal tolkuren volstaat niet, wanneer er geen geschikte tolken gevonden worden om de opdrachten uit te voeren.

Uit cijfers van de jaarverslagen van het CAB blijkt dat de invullingsgraad daalt, d.w.z. dat voor steeds meer aangevraagde tolkopdrachten in leef- en onderwijsituaties geen (geschikte) tolk gevonden kan worden. Zo werden in 2020 voor 1.718 tolkopdrachten in de leefsituatie geen tolk gevonden door het CAB (zie tabel 1). Voor onderwijsituaties gaat het in datzelfde jaar om 8.099 tolkuren Gebarentaal (zie tabel 2) en 2.249 schrijftolkuren (zie tabel 3).

Tabel 1: evolutie van invullingsgraad aangevraagde tolkopdrachten in Welzijn (%)

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal beschikbare uren	9.300	9.800	9.800	12.900	12.900	16.900	38.183	38.183
Niet ingevulde uren	577	529	519	581	568	946	2.864	1.718
Oplossingsgraad	93,8%	94,6%	94,7%	95,5%	95,6%	94,4%	92,5%	95,5%

Bron: Jaarverslagen Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw (CAB)

Tabel 2: evolutie van invullingsgraad aangevraagde tolkuren GT in Onderwijs (%)

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal gevraagde uren	30.938	35.648	41.321	44.065	49.165	37.250
Niet ingevulde uren	24.737	4.452	4.801	6.925	11.500	8.099
Oplossingsgraad	80%	87,5%	88,4%	84,3%	76,6%	78,3%

Bron: Jaarverslagen Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw (CAB)

Tabel 3: evolutie van invullingsgraad aangevraagde tolkuren ST in Onderwijs (%) (*)

Jaar	2017	2018	2019	2020
Aantal gevraagde uren	13.972	11.607	10.994	11.149
Niet ingevulde uren	1.763	1.741	2.554	2.249
Oplossingsgraad	87,4%	85%	76,8%	79,8%

Bron: Jaarverslagen Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw (CAB)

(*) Het CAB coördineert de uren ST sinds september 2015. In 2015 en 2016 communiceerden de scholen echter nog niet systematisch de onopgeloste tolkuren aan het CAB, waardoor het niet mogelijk is om een oplossingsgraad te berekenen. Tabel 3 bevat daarom pas gegevens vanaf kalenderjaar 2017.

De oplossing om meer tolken te vinden, ligt in de activering van meer tolken vanuit bijberoep naar hoofdberoep. Volgens de Beroepsvereniging Vlaamse GebarentaalTolken (BVGT) is het met de huidige verloning niet aantrekkelijk (en zelfs nauwelijks leefbaar) om fulltime als tolk te werken binnen welzijn-, onderwijs- en arbeidssituaties. Op basis van een bevraging van de tolken, stelt de BVGT dat heel wat tolken die nu slechts beperkt beschikbaar zijn omdat ze enkel tolken in bijberoep, wel de stap zouden zetten naar tolk als hoofdberoep als het uurloon en de kilometervergoeding verhoogd zouden worden.

Voor de verhoging van het uurloon van de tolken VGT werd in 2010 door de toenmalige Vlaamse Regering een groeipad vooropgesteld (om te evolueren van 32,88 euro per uur in 2010 naar 50 euro per uur in 2020), maar daarvan werd slechts één echte sprong (een verhoging met 2 euro in 2013)

gerealiseerd. Na 2013 werd het loon van de tolken nog enkel geïndexeerd waardoor het huidige uurloon van 40,60 euro dat door de Vlaamse overheid wordt gesubsidieerd voor onderwijs-, werk- en welzijnssituaties beduidend lager ligt dan in andere sectoren (bv. Justitie: 55 euro), regio's (Wallonië: 55 euro, Brussel: 59 euro) en landen (bv. Nederland: 59,43 excl. BTW voor tolkuren in leefsituatie en 57,85 euro excl. BTW voor tolkuren werk en onderwijsituatie).

Om de bestaande tolkondersteuning voor dove en slechthorende gebruikers in Vlaanderen (in onderwijs-, werk- en leefsituaties) te kunnen blijven garanderen, moeten er inspanningen worden geleverd om dit verschil in verloning weg te werken of te verkleinen. Ter vergelijking: sociaal tolken (geen gebarentolken), gesubsidieerd door de Vlaamse overheid vanuit het Agentschap Integratie en Inburgering, ontvangen een uurloon van 48 euro per uur en een kilometervergoeding van 0,3707 euro per kilometer.

Met dit voorontwerp van besluit wordt de bestaande kloof in verloning verkleind zodat de tolken Gebarentaal en schrijftolken gemotiveerd worden om de stap van bijberoep naar hoofdberoep te zetten. Onderstaand tijdspad wordt voorgesteld om dit te realiseren:

Welzijn – tolken Gebarentaal en schrijftolken

- In 2022:
 - de kilometervergoeding optrekken van 0,25 euro/km naar 0,3707 euro/km
 - het uurloon optrekken van 40,60 euro/uur naar 41,58 euro/uur
- In 2023: het uurloon optrekken van 41,58 euro/uur naar 45,58 euro/uur
- In 2024: het uurloon optrekken van 45,58 euro/uur naar 49,58 euro/uur

Onderwijs – tolken Gebarentaal

- In 2022:
 - de kilometervergoeding optrekken van 0,25 euro/km naar 0,3707 euro/km
 - het uurloon optrekken van 40,60 euro/uur naar 41,58 euro/uur
- In 2023: het uurloon optrekken van 41,58 euro/uur naar 45,58 euro/uur
- In 2024: het uurloon optrekken van 45,58 euro/uur naar 49,58 euro/uur

Onderwijs – schrijftolken

- In 2022:
 - een kilometervergoeding invoeren van 0,3707 euro/km
 - het uurloon optrekken van 33,29 euro/uur naar 41,58 euro/uur
- In 2023: het uurloon optrekken van 41,58 euro/uur naar 45,58 euro/uur
- In 2024: het uurloon optrekken van 45,58 euro/uur naar 49,58 euro/uur

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1: Dit artikel vervangt het oorspronkelijke artikel met betrekking tot de verloning en de kilometervergoeding voor tolken Gebarentaal en voegt ook de schrijftolken hieraan toe. Het basisuurloon per gepresteerd vol of begonnen tolkuur wijzigt naar 41,58 euro/uur vanaf 1 januari 2022. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de G-index; de indexeringsformule wordt hiertoe geactualiseerd. Daarnaast wordt vanaf 1 januari 2023 en vanaf 1 januari 2024 ook telkens een bijkomende verhoging van 4 euro per tolkuur voorzien.

De kilometervergoeding wordt gelijkgesteld met het geldende bedrag voor personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

ART. 2: Dit artikel behoeft geen toelichting.

ART. 3: Dit artikel behoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft een financiële weerslag.

Voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding wordt deze meerkost als volgt ingeschat:

	2022	2023	2024
Meerkost uurloon	96.600 euro	250.000 euro	402.000 euro
Meerkost KM-vergoeding	75.500 euro	75.500 euro	75.500 euro
TOTAAL	172.100 euro	325.500 euro	477.500 euro

Voor het beleidsdomein Onderwijs en Vorming geldt volgende inschatting:

	2022	2023	2024
Meerkost uurloon GT	41.900 euro	212.700 euro	383.500 euro
Meerkost uurloon ST	108.100 euro	160.300 euro	212.500 euro
Meerkost KM-vergoeding GT	55.300 euro	55.300 euro	55.300 euro
Meerkost KM-vergoeding ST	51.800 euro	51.800 euro	51.800 euro
TOTAAL	257.100 euro	480.100 euro	703.100 euro

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 25 maart 2022.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 16 juni 2022.

B. ESR-TOETS

Dit voorstel heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, investeringen en schuld, en ontvangsten.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wat betreft het uurloon en de kilometervergoeding voor tolken Gebarentaal en schrijftolken;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS